Sak #1 – Beslutning om å sette i gang forprosjekt

Til: Styringsgruppen i prosjekt «GAIA – container- og museumsprosjekt»
Fra: Prosjektleder ved Museum Nord og prosessleder i Sortland kommune

Dato: 17.10.2023

Oppsummert
Prosjektet ber styringsgruppen om mandat til å starte forprosjektfasen. Sortland kommune bes finansiere 2,5 MNOK eks.mva. for å gjennomføre dette. Budsjett 35% i 2023 og 65% i 2024. Start november 2023, slutt mai 2024.

Dette notatet tar for seg bakgrunn, innhold i leveranse, økonomi, anskaffelse av arkitekt, Museum Nord sitt bidrag så langt, fremdriftsplan, spesielle utfordringer og foreløpige skisser.

1) Bakgrunn

Før sommeren ble det innleid en prosessleder i Sortland kommune. Prosjektet har jobbet med å sette sammen en organisasjon samt en samarbeidsavtale mellom Museum Nord og Sortland kommune. For å komme videre i prosjektet, må vi nå starte forprosjektfasen. Det er helt avgjørende å kunne vise til et forprosjekt for å kunne skaffe videre finansiering samt gjøre avklaringer som vil være nødvendig for å kunne starte reguleringsprosess(er).

Gaia Vesterålens helsirkulære, net zero museum, er en satsning drevet frem av Museum Nord og Sortland kommune. Gjennom utvikling og byggingen av et museum i Sortland havn, med ambisjon om å oppnå høyeste gjenvinningsgrad, ønsker Museum Nord og Sortland kommune å bidra til en bærekraftig, klima- og naturpositiv nærings- og samfunnsutvikling.

2) Innhold i leveranse forprosjekt

Styringsdokumentet vil være det overordnede dokumentet som viser hvordan prosjektet skal løse oppdraget på vegne av styringsgruppen. Dette dokumentet vil oppdateres jevnlig. Vedlegg 1 til dette styringsdokumentet vil være forprosjektrapport av arkitekt. Brukerkrav og tekniske krav må være på et tilstrekkelig detaljert nivå til at omfang, budsjett og kvaliteter kan defineres. Innholdet vil grovt sett være:

- Prosjektet detaljeres til romnivå, løsninger kontrolleres slik at man er trygg på at prosjekt kan realiseres. Her skal man utvikle prinsippene for tekniske løsninger og krav med realistiske strategier og planer slik at man kan ta endelig beslutning om iverksetting på et riktig grunnlag.
- Det lages modeller/tegninger som representerer de viktigste valgene for prosjektet. Dette gir grunnlag for endelig beslutning om investering, kostnadskalkyle, finansieringsplan, kontrakts- og organisasjonsstruktur og er grunnlag for en oppdatert kontraktstrategi.
- Krav til tekniske løsninger må være på et slikt detaljnivå at omfang, kvaliteter og budsjett kan bli definert. Det vanlige er at alle dokumenter defineres ned på to- sifret nivå i henhold til bygningsdelstabellen. Kalkylene detaljeres og kvalitetssikres.
- De fleste forprosjekter skal godkjennes i et arbeidsmiljøutvalg (AMU), og da må løsningene være forankret hos brukerne. Ettersom brukerne nå får bedre og mer detaljerte tegninger å forholde seg til, vil brukermedvirkningen kunne bli mer reell. Det bør derfor arrangeres møter med representanter for brukerne på dette stadiet. Simuleringer i bygningsinformasjonsmodeller (BIM) kan gi et mer realistiske inntrykk av foreslått konsept enn analoge tegninger.
- LCC-analyse- livssykluskostnader
- Miljøhensyn
    - Arealeffektivitet og fleksibilitet
    - Materialvalg og deres miljøeffekter
    - Fasadeløsninger og krav til bygningsfysiske løsninger
    - Endelig valg av energiforsyning dersom dette ikke allerede er fastsatt
    - Tekniske løsninger som ventilasjon, kjøling, belysning, styringssystemer mv

3. *Økonomi*

Arkitekt Lundhagem har beregnet hva det koster å utføre et forprosjekt som beskrevet under leveranse. De har estimert at det vil gå med 1.940 timer å gjennomføre forprosjektet for GAIA – container. Det beløper seg på fagområdene:

- Arkitekt	808 timer
- Konstruksjon	238 timer
- Bygningsfysikk	119 timer
- Brann	36 timer
- Ventilasjon	180 timer
- Elektro	84 timer
- HMS	8 timer
- Miljø	8 timer
- Geologi	200 timer
- Koordinering	111 timer
- Kostnadsestimering	77 timer
- Illustrasjoner	69 timer

Total kostnad for dette er beregnet til 2.780.878,- eks.mva. Finasiering per dags dato er 473.218, Gjenstående beløp som mangler finansiering er 2.307.660,- eks.mva.

Det anbefales at Sortland kommune setter av midler for å kunne finansiere opp til 2,5 MNOK eks.mva for å kunne ha en buffer mot uforutsette kostnader i prosjektet.

Deler av GaiaVesterålen-museet er sikret finansering gjennom Horizon Europe-prosjektet Circular Boost, med 12, 8 milllioner kroner. Prosjektet som handler om sirkulære byggeprosjekter, har totalt 28 europeiske partnere. Nasjonale partnerne er Reno-Vest, Norges arktiske universitet, Lundhagem arkitekter og Museum Nord. Det sirkuklære museet i Vesterålen er en av fem piloter som skal vise storskala gjenbruk i praksis, og har fokus på resirkulering av betong fra to kommunale bygg.

4. *Anskaffelse av arkitekt – hva gjør vi med denne ?*

Hovedregelen i forskrift om offentlig anskaffelse er at den skal kunngjøres på Doffin. Det finnes imidlertid unntak fra denne hovedregelen. En FoU-kontrakt kan brukes når leverandørene skal utvikle et nytt produkt eller en løsning som oppdragsgiveren har behov for, og som ikke finnes tilgjengelig på markedet. Oppdragsgiveren må overholde prinsippet om konkurranse, og må derfor invitere flere leverandører til å delta i konkurransen. Oppdragsgiveren kan gjennomføre en anskaffelse uten konkurranse dersom vilkårene for et av unntakstilfellene i § 13-4 er oppfylt. I dette tilfellet vil forskriftens § 13-4 b 1) gjelde:

> *formålet er å skape eller anskaffe et unikt kunstnerisk verk eller en unik kunstnerisk fremføring*

Et byggverk bestående av brukte containere er å anse som et unikt kunstnerisk verk.

Forprosjektet fra Innovasjon Norge gikk på å avklare ideen om et globalt omreisende museum og hvordan dette konseptet kunne utvikles og bli i praksis. Prosjektet hadde flere mål, det ene var å klargjøre en DIP-søknad (partnersøk og utarbeide grunnlag for prosjektskisse). Prosessen vi valgte her var å møte tre potensielle designpartnere som kunne være med i et FoU-løp for å utvikle et helt nytt kommersielt museumskonsept. Vi valgte tre ulike designstiler og hadde også fokus på sirkularitet i byggeprosessen og endte opp med å velge Lundhagem fordi de hadde jobbet med denne type prosjekter før og signaliserte at de var villige til å bli med i et FoU samarbeid hvor risiko var en del av prosjektløpet. Utvelgelsen ble gjort lik metodikken i henhold til offentlige anskaffelser. Dette prosjektet er et FoU prosjekt som ikke alle aktører kan levere på.

I forbindelse med søknad til DOGAs DIP-program ble det foretatt en «designkonkurranse» for å velge arkitektpartner til GaiaVesterålen. Oppgaven var å tegne skisser til containermuseet m.m.

Dette arbeidet ble definert som et forprosjekt og det ble gitt støtte fra Innovasjon Norge til å kjøre prosessen. Anna Green-Hultgren, daværende prosjektleder i Egga Utvikling, ledet arbeidet. Det ble nedsatt en utvelgelseskomité, som i tillegg til prosjektleder besto av:
-Jarl Holstad: daværende Utstillings- og formidlingsleder i Museum Nord, med bred erfaring fra lignende prosesser fra Skrei, Hurtigrutemuseet, Borg Vikingmuseet mfl.
-Ane Høyem: Enhetsleder Sortland Museum

Prosessen foregikk som følger:
- Det ble bestemt å invitere 3 aktører inn i konkurransen for å hensynta lov om offentlige anskaffelser, selv om vi ikke var underlagt dette regelverket.
- Det ble så gjort grundig research, samt gjennomført flere møter for å finne de rette aktørene til å invitere inn i konkurransen.
- I forprosessen ble det definert en rekke kriterier for utvelgelse, der de viktigste var:

1.Estetisk og designfaglig vurdering
2.Erfaring fra utstillings- og eller museumsprosjekter, samt teknologiprosjekter
3.Erfaring med sirkulærbygg, som gjenbruk og klimanøytralitet
4.Gjennomføringsevne
5. Dokumentert utradisjonelle og overraskende løsninger i tidligere prosjekter

Med bakgrunn i kriteriene ble det så identifisert 3 ulike arkitektkontorer, i ulike størrelsesordener mv, som så ble invitert inn i konkurransen. Disse var:

1.Gartnerfuglen
2. Skodvin og Jensen
3. Lundhagem Arkitekter

Alle tre takket ja til å delta. Det ble så satt opp fysiske intervjuer i Oslo, der alle hadde kontorer. Intervjurundene ble gjennomført i Oslo 5. februar 2020, det var satt av 2 timer totalt til hvert intervju. Alle komitémedlemmene deltok i intervjuene; med partnere i Jensen og Skodvin, Gartnerfuglen og Lundhagem.Det ble så gjennomført et oppsummeringsmøte i utvelgelseskomitéen samme dag, samt påfølgende møter for å fatte en beslutning. I beslutningsprosessen ble igjen følgende kriterier vektlagt:
- Estetisk og designfaglig vurdering
- Erfaring fra utstillings- og eller museumsprosjekter
- Erfaring med sirkulærbygg som gjenbruk og klimanøytralitet
- Gjennomføringsevne

Med bakgrunn i dette ble det laget følgende innstilling:

1. Lundhagem
2. Jensen og Skodvin
3. Gartnerfuglen

«Lundhagem har en solid portefølje på bruk av stål, gjenbruk og andre materialer, og i tillegg har de sterk fagkompetanse på teknologibruk i bygg, da spesielt AR og VR som vil være viktig i det videre arbeidet for å lykkes med den helhetlige innovasjonen i prosjektet».
Tilbudet ble så gitt til Lundhagem, som aksepterte og ble med i søknaden til DIP-midlene. Søknaden gikk gjennom, og det er resultatet fra dette arbeidet ligget til grunn for dagens design av containermuseet.

Konklusjonen er at Sortland kommune kan engasjere LundHagem videre til å utføre forprosjekt uten å lyse det ut på offentlig anbud. Dette begrunnes med forskriftens paragraf § 13-4 b 1).

I tillegg står det i forskrift om offentlige anskaffelser at det finnes muligheter å unnta enkelte FoU-kontrakter fra kunngjøringsplikten (FOA §2-5). Unntaket har to betingelser. For det første er det en betingelse at hovedelementet i kontrakten må være forskning og utvikling (FoU), dvs. at over 50 prosent av kontrakten

innebærer ny kunnskap. For det andre er det en betingelse enten at oppdragsgiver ikke betaler fullt ut for FoU-tjenesten og at FoU-tjenesten ikke tilfaller oppdragsgiveren fullt ut i hans virksomhet.

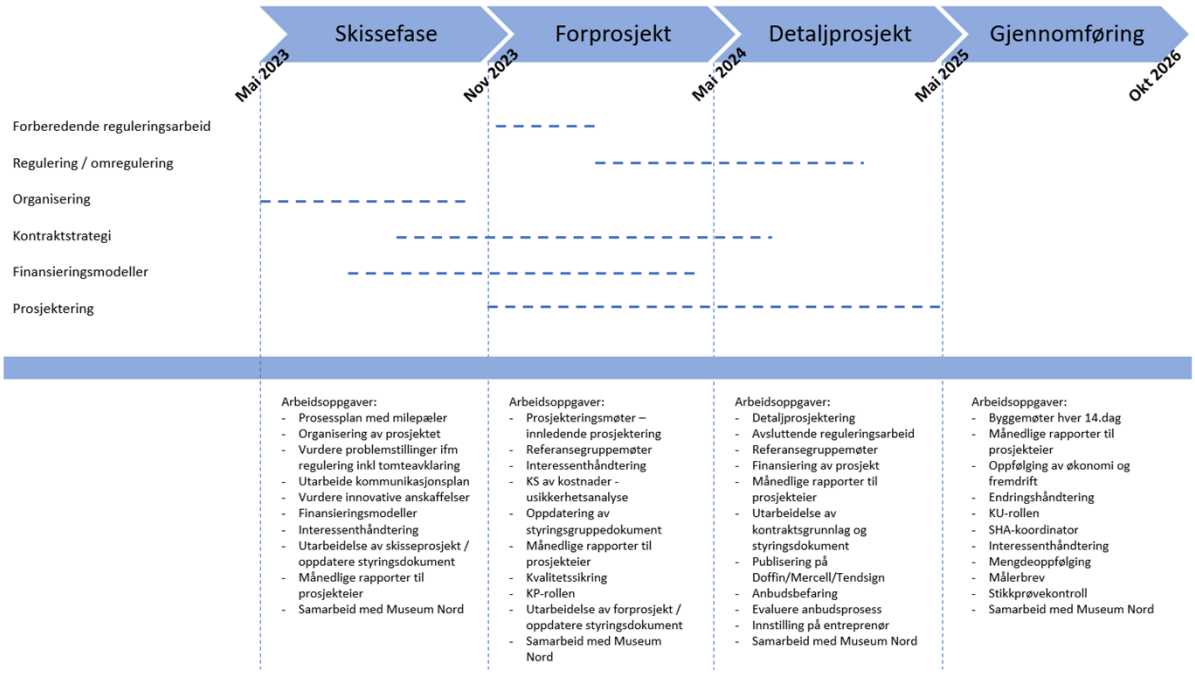
5. Museum Nord sitt bidrag så langt

Museum Nord/Lofotr Nærindsdrift har til nå gått inn med 6 milloner NOK av egne midler som egenandeler i Gaia-prosjektene. Til sammen er de ulike Gaia-prosjektene tilført finansiering på over 43 millioner(inkludert vår egenandel), fra Horizon Europe, Norges Forskningsråd, Nordland fylkeskommune, Innovasjon Norge, Kulturtanken, Doga mfl. En betydelig del av dette går til utviklingen av innhold i det framtidige GaiaVesterålen-museet, men også til selve bygget gjennom Circular Boost-prosjektet, samt DIP-midlene.

I tillegg til dette bruker Museum Nord nå 500 000 kroner på masterplan-arbeid, rigging, forretningsutvikling i 2023 og 2024.

6. Fremdriftsplan

Nedefor vises prosjektets grove fremdriftsplan med tilhørende arbeidsoppgaver.

7. Spesielle utfordringer

Området må reguleres. Dette vil ta tid, og prosessen med forberedende reguleringsarbeid må starte umiddelbart når forprosjektet igangsettes. Nøkkelinteressenter må tas inn i prosjektet, og det gjelder spesielt Sortland Havn KF og Scandic Hotell Sortland. Hotellet har allerede stilt seg svært positive til prosjektet. Det som er viktig er at GAIA-prosjektet og Sortland havn går i takt og kan samarbeide når det kommer til bruk av området og prosessen med omregulering. Sortland havn har også mange ulike prosjekter fremover. Utfordringene med regulering og samkjøring med Sortland havn er en av de viktigste momentene som må avklares / jobbes videre med i forprosjektet, og dette er enda en grunn til at forprosjektet må startes opp.

8. Skisser

